

Hetven éve végeztek

Rubindiplomás pedagógusokat köszöntöttek

A város pedagógustársadalmának életében szép hagyomány, hogy rendszeresen köszöntik az ötven, hatvan, hatvanöt éves diplomákkal rendelkező tanárokat, tanítókat. Az évfordulók alkalmából díszes diplomákat, arany-, gyémánt- és vasokleveleket is kapnak a nevelők.

A Művelődési Minisztérium rendelkezése értelmében az idén bővült az ünnepeit nyugdíjas pedagógusok köre. Most először kapnak rubinokleveleket a hetven évvel ezelőtt diplomát szerzett nevelők. A Szegeden élő idős,

36-38 éves pedagógusokat tegnap, csütörtökön délután keresték fel lakásukon a városi tanács vb művelődésügyi osztályának és a pedagógus-szakszervezet városi bizottságának képviselői. A különleges alkalommal az öt tanítót, Páli Jánosné, özv. Wéber Józsefné, Szabó János, özv. László Andrásné és Schwella Annát dr. Somi Imréné, a művelődésügyi osztály csoportvezetője köszöntötte a bensőséges hangulatú ünnepségeken. Waldmann Józsefné főelőadó pedig átadta a rubindiplomákat.

Sivatagi autóbuszok

A magyar-svéd kooperációban gyártott sivatagi autóbuszok első 40 példánya indult útnak csütörtökön Székesfehérvárról Irakba. Az Ikarus 259 típusú, 12 méter hosszú, távolsági autóbusz Scania-alvárra szerelték. A 48 üléses, különleges fényvisszaverő ablakokkal, légkondicionáló és vízűtő berendezéssel ellátott járműből július végéig 220-at küldenek a közép-keleti országba. Az Ikarus székesfehérvári gyára hasonló sivatagi kiviteltű, 256 típusú, jobbkor-mányos autóbustot feleltett ki mozambiki megrendelésre.

Cikkünk nyomán

Csoporttulajdon-e a Szövő utca?

Indulatos leveleket kaptunk vasárnapi számunk egyik, Szövő utca címet viselő glosszájára. Kis írásunkban azt kifogásoltuk, kitiltották — feltehetően az ott lakó dolgozók érdekében — az átmenő forgalmat az egyik újszegedi utcából.

Hörömpő József villamosmérnök, a választási körzet tanácstagja többek között így ír: „Ha a cikkíró mindenféle gondolt, töprengésében jól találta el az igazságot azzal, hogy a táblák valóban az utcában lakók éjszakai nyugalmaért védik. Eltalálta a cikkíró azt is, hogy ténylegesen volt szövőnök (3) és szövő (1), de mellettük még pedagógusok, segédmunkások, művezetők, gyógyszerészek, lakatosok, villanyszerelők, mérnökök, gépkocsivezetők is laktak az utcában. A lakók több mint fele nyugdíjas. Ezek, igaz, nem most vezetik három műszakos munkájukat, de sokan egész életükben úgy dolgoztak. Védjük a táblák az utcában lakó 5-10 éves gyerekek nyugalmaért is, akik eddig a csendes és nyugalmas kis mellékutcában biztonságosan játszottak és kerékpároztak.”

„Azt is meg kell írni, idézzük Király László, Szövő utca 23. szám alatti lakos leveléből, hogy ezek az emberek a víz bevezetésére a Bérkert utcától ásványárkot ástak. Aztán tegyék ki a földet, aztán tegyék ki a földet, aztán tegyék ki a földet... (A cikk folytatása a következő oldalon.)

Nem tudja a cikkíró, hány kisgyerek játszik kint az utcán, ha ott száguldó autók cirkálnának, mennyi tragédia lenne. A ZÖLDÉRT-begyűjtő is az utcában van, éppen elég forgalmat jelent az is. Másrészt a gyümölcsfák

termésének leszedése is az utcáról történik, ha cirkálnának a gépkocsik (sajnos így is elég gyorsan mennek) hány baleset történne.

Sajnos az se igaz, hogy az „elegáns kertvárosi utcában” tömbházépítés is folyik, nem az utca lakóinak kérésére. Ezt is visszautasítottuk, többször felszólaltunk tanácsnagyi beszámolókon, más párt- és népfrentrendezőnyeken, ez azonban mindig süket fülekre talált.”

Hörömpő József írja: „Egy ilyen, 5,5 méteres nagykocsi-köves utca nem képes vezetni Újszeged teljes forgalmát a Bérkert utca helyett. Eltalálta azt is a cikkíró, hogy példamutatóan érvényesül a munkástömegek beleszólási joga a közéleti kérdésekbe. A Bérkert utca lezárása után valóban a Szövő utcai lakók kérését támogatva az én kéresemre intézkedett a tanács éntési osztálya példamutató gyorsasággal, miután a Bérkert utca forgalmát nem a Szövő utcára, hanem az aszfaltos Balfasorra terelte át.

Az építési osztály nemcsak azért fogadta el a kérést, mert szakmailag jogosnak ítélte, hanem mert akik ebben illetékesek, még emlékeznek arra is, hogy ezt az utat jelenleg még ott lakó háztulajdonosok sajátkezűleg és saját költségükkel építették ki, éppen az illetékes tanács vezetők segítségével. A cikk megvetése sérti az itt lakó, igen sok társadalmi munkát végzők önértékét.”

Tegyük föl, hogy levélíróinknak igazuk van. Fogadjuk el a rendjén valónak, hogy kitiltatták utcájukból az átmenő forgalmat, mert az ott lakók nem szeretik a járművek zaját, mert gyerekeik nem tudnak a forgalom miatt biztonságosan játszani és kerékpározni az utcán, mert a lakóknak kényelmesebb az útról leszedni a gyümölcsöt, mint a járdáról. De ha ezt érvként elfogadjuk, mit szóljanak más utcák lakói? Mit szóljanak a forgalmas körutakon, sugárutakon lakók? Az ő nyugalmaik nem olyan drága, mint a Szövő utcaiaké? Az ő gyerekeik biztonsága kevésbé fontos? Ott nem ugyanolyan szövő, lakatosok, mérnökök laktak? Ha pedig ugyanolyanok laktak, miért ne kérhetnék mások is ugyanannyi joggal, hogy az ő utcájukból is tiltassák ki a forgalmat? Ha pedig nem lehet minden utcából kitiltani a közlekedést.

hogy a lakók teljes nyugalmaért biztosítsák, miért éppen a Szövő utca lakóinak dukál ez a külön juttatás?

A levélírók azzal érvelnek, kiemelkedően sok társadalmi munkával tették utcájukat olyanra, hogy felteni lehet a forgalomtól. Szegeden évente több mint 50 millió forint értékű társadalmi munkát végez a lakosság. Mi lenne, ha mindenki magánterületnek tekintené azt a helvet, ahol társadalmi munkát végez? Vagy az a példamutatóan sok társadalmi munka csak egy utcányi társadalom érdekét szolgálja, s jogosan rekesztik ki belőle a társadalom másféle lakó részét?

Nem értek az útépités szakmai részéhez. A józan logika mégis azt kérdezteti velem: az utcában lakók gépkocsijai nem rongálják az utat, csak az áthaladók? Még csak azt sem vitatom, a Szövő utca kevésbé alkalmas területűnek, mint a Balfasor. Mutasson a területátjelző narancssárga tábla a Balfasor irányába. Aki kímélni akarja a kocsiját, úgyis a sima úton megy. De mert egyetlen utca sem csoporttulajdon, lakói ne tiltassák meg senkinek, hogy igénybe vegye. Hiszen alapvetően nem arról van szó, hogy kevés lehet-e autózni egy keskeny kockaköves utcán, hanem arról, szerethet-e egy csoport — akár csak egy tiltó tábla erejéig — kiváltságokat a mi társadalmunkban.

Király László leveléből kicsendül, ha tehetnék, nemcsak az átmenő forgalmat zárnák ki a Szövő utcából, hanem a ZÖLDÉRT-telepet és a tömbházépítkezést is. Úgy vélem, a Szövő utca lakói, amellyel, hogy szebbé, otthonosabbá tették környezetüket, nemcsak védelmezik, hanem kiszajátítani is izvekeznek azt.

Végezetül a bírálat jogáról. A levélíró téved. A mi társadalmunkban mindenki gyakorolhat kritikát. Az is, aki még csak szándékozik tenni valamit a társadalom színterére. Nem szükséges hozzá sok évtizedes munkaviszony, beosztás, kitüntetés. Még csak az sem, hogy valaki társadalmi munkában gyümölcsfát ültessen, kockakövet rakjon a — saját — ablaka alá. Mindössze annyi kell hozzá, hogy őszinte szándékkal egy nagyobb közösség érdekét képviselje a csoportérdekkel szemben.

Tanács István

Minősítők és minősítettek

Ismeretesek azok az alapkövetelmények és szempontok, amelyek alapján a vezető minősíti beosztottait, amint ismeretesek a folyamat leglényegesebb mozzanatai is. Utóbbiak közül például az, hogy a gondosan előkészített írást a minősített a minősítők jelenlétében ismeri meg, azt vele megbeszéli, s a minősítettnél jog van akár írásban is a minősítés végén rögzíteni, ha valamilyen nem ért egyet.

1.

Mindez pedig nem azért történik, hogy a személyi dossziékban egy irattal több legyen, s nem azért, hogy ezáltal a vezetők bizonyos időközönként mintegy letudják a gondjaikra bízott emberekkel való törődést. Éppen ellenkezőleg! A most már sok évesnek mondható tapasztalat azt bizonyítja, hogy a minősítés rendszere és gyakorlata csak ott tölti be igazán a szerepét, ahol ez a folyamat szerves része a káderekkel való foglalkozásnak, az egész káderpolitikának.

Ennek a többi közt jó próbája, hogy akad-e meglepetés a fent említett megbeszélés során, akár a minősítők, akár a minősítettek számára. Ha igen, az arra figyelmeztet, hogy valahol hibán van: vagy az, hogy a vezetők a mindennapi munka folyamatában nem ismergették véleményüket, esetleg kritikájukat a beosztottjukkal, vagy az, hogy a beosztott nem rendelkezik eléggé reális önismerettel. Ha a minősítés a vezetői munka részévé válik, akkor hatásos segítőtje lehet annak, amire való: nevezetesen, hogy összegezze azokat a lényeges vonásokat, amelyek a minősített jelenlegi teljesítményében, s a vele szemben támasztott követelményekben a meghatározókat.

Mert — és ez nem ritka hiány! — a minősítésnek olykor a leggyengébb oldala annak megfogalmazása, hogy mit várnak az illetőtől. És ez nem csoda. Ennek megfogalmazása ugyanis csak

akkor lehet konkrét, ha az illetővel kapcsolatos elképzelések is eléggé átgondoltak. Ehhez pedig a minősített sokoldalú és alapos ismerete szükséges. Ezt az ismeretet egyetlen vezető sem képes kizárólag a maga tapasztalatai alapján megszerelni. Szükséges, hogy a munkahelyen működő politikai szervezetek, a munkatársak, s a többi vezető véleményét is kikérje és ismerje. És — hiszen a vezető is ember — még így is előfordulhat tévedés a megítélésben. Ezért a minősítés megfogalmazásakor és megítélésakor félrevezető és káros lehet, ha mindenáron arra törekednek, hogy a minősített a róla megfogalmazottakkal minden tekintetben egyetértsen.

Egyes vezetők, hogy elkerüljék az esetleges vitát, a konfliktust, hajlamosak arra, hogy a minősítésben egyoldalú dicséreteket, pozitívumokat fogalmazzanak meg, aztán, mintegy szóbeli kiegyensúlyozásul elmondják a kritikai észrevételeket. Ez az úgynevezett kettős vélemény káros, rossz közérzetet „termel”. Azt a benyomást kelti, hogy a vezető nem meri írásban is vállalni a véleményét, ugyanakkor csökkenti az írásba foglalt elismerések értékét, hiszen létezik még azon kívül egy szóbeli vélemény is. Az ilyesfajta minősítés valójában csak a félre szertartássá degradálódik, amelyen mindenki minél előbb át akar esni, azaz a reménységgel, hogy néhány évig most békén hagyhatják egymást — legalább is ebben a témában.

Természetesen, legalább ilyen káros az ellenkező véglet is, ha a minősítést a hibák gyűjteményeként készítik el. A minősítésnek a jóhiszeműség, egyenlőség, nyilvánvalóan a legfontosabb tulajdonsága a higgadt mértéktartás. Hogy a leglényegesebb jellemzőkre koncentráli és nem hiba- vagy erénygyűjtemény, de nem is feladatlistaként. Mert, ha te- listele van előírásokkal, el- várt feladatokkal, az inkább

leszerel és megbénít, sem mint lendületet ad.

2.

Mindemellett korántsem ritkán tapasztalható fogyatékos, hogy a minősítések elkészítésén hasonlítanak egymáshoz, olykor csak a neveket kell kicserelni, s bármelyik, bármikor alkalmazható bárkire. A minősítés nem lehet divatos köz- helyek gyűjteménye, hanem személyre szóló, a szemé- lytől valóban jellemzőnek kell lennie mind megállapí- tásaiban, mind a feladatok megfogalmazásában. E köve- telmények azonban gyakran gátat szab az a hamis gyakorlat, amikor nem az embert, hanem a célt minősítik. Tehát aszerint fogal- mazzák meg a minősítést, hogy mi a céljuk az illető- vel. Ugyanígy akadály az is, amikor nem a vezetőt minősítik, hanem a munkaterü- lete eredményeit.

3.

Mind általánosabb tapas- ztatlat: ahol megtanulják, hogy a minősítés kötelezett- sége nemcsak valami muszájt jelent, hanem egyben valami lehetőséget is, amely a vezetés munkáját minden szinten segítheti, ott valóban a káderpolitika részévé, érte- kes mozzanattá válik. És egyben a jobb munkahelyi közérzet kialakításának segítőjévé is.

Cs. I.

Szép vagy, Alföld Vetélkedő a rádióban

Szerdán este közvetítette a rádió előadásban a Szép vagy, Alföld című műveltségi vetélkedő második elődöntőjét, amelyben a szegedi csapat a ceglédiekkel mérte össze tudását. A szegedi Somogyi-könyvtárban Ulbrich András, Ceglédén Poór Klára, a rádió 1-es stúdiójában pedig Rapcsányi László vezette a játékot.

Jól bevált szokás szerint a csapatok bemutatkozásával kezdődött a műsor — a vetélkedőre szánt hetven perc- ből közel harmincat „fogyasztottak” el a játékosok, mert nem volt, aki figyelmeztetnie volna őket, hogy az idő a feladatok megoldására kell. Aztán Szeged megkapta az első kérdést, s megszerezte a maximális pontot. Dr. Juhász Antal bámulatra méltó lexikális tudásával a zsűri dicséretét is kivívta. Az ceglédiek ennél a fordulónál 22 pontot szereztek az adható 30-ból. A további feladatokra aztán egyre kevesebb idő jutott — milyen jó lett volna most

felhasználni a bemutatko- zásra elfecsérelt percek — s kiderültek a szerkesztés hiányosságai, pontatlanságai. Rapcsányi László is megjegyezte, a dolog nem jött össze. Az idő egyre fogyott, a nagyszerűen kez- dődött játék pedig már- már befejezhetetlennek tűnt. Hogy az utolsó fordulóban a kérdésekre melyik városból jött a helyes vagy a rossz válasz, azt már a zsűri sem tudta kideríteni. Pontozni viszont kellett: legjobb a középut, úgy saccra legyen mindkét csapatnak 12-12 pont. A végeredmény: Szeged 92, Cegléd 87 pont s hogy ez mennyit ér, csak az elődöntők végén derül ki.

A rádióban meghívott szur- kolók szája azért keseredett meg, mert a kiválóan felkészült, az előadás minden veszélyét vállaló csapa- tokat éppen a verseny tisz- taságától fosztották meg a műsor készítői, akik nem fordítottak elég figyelmet a játék alaposabb előkészíté- sére.

H. K.

Az ÁFÉSZ-ek kongresszusra készülnek

A SZÖVOSZ III. kongresszusára készülve a héten a szövetség kongresszusi irányelveit vitatták meg a megye fogyasztási és takarékszövetkezeteiben. Tegnap, csütörtökön a kistéleki Egy- ség ÁFÉSZ-nél tartották értekezletet, amelyen az igazgató, a különböző bizottságok, párt- és KISZ-szerve- zetek, szocialista brigádok vezetői mondták el véleményüket a kongresszusi tézi-

sekről. Bischof Józsefnak, az Egység ÁFÉSZ elnökének ki- egészítője után tartalmas vi- ta folyt a vidéki vendéglátó üzemek fejlesztéséről, a kül- döttgyűlések hatáskörének növeléséről, a visszatérítés rendjének korszerűsítéséről.

Az ülésen részt vett Schmidt Zoltánné, a ME- SZÖV elnökhelyettese és Papp István, a kistéleki pártbizottság titkára.

Számháború, éjszaka

Festői környezetben, az ártályos gyermek így megis- merkedhetett egyebek között az éjszakai, „harci eszkö- zként” zseblámpát igénylő számháborúzás izgalmaival, a versengésre is módot adó krumplipucolással. Lankad- datlan gyűjtötték a rőzsét. Könnyű poggyással, a tanu- lás kötelességétől, a rossz jegyek okozta nyomasztó ér- zéstől megszabadulva, hogy- őt gondatlan napot még ked- ves patájsalk társaságában töltsenek. No és, hogy a jó levegő mellett a táborozás romantikájából is szippant- sanak.

Kisérő tanáraik Péter László, az úttörőcsapat ve- zetője, Palánkai Tiborné, Szolnoki Márta és Kozma Gyula változatos programot állítottak össze. A harminc- ötödik-hatodik-hetedik osz-

tályos gyermek így megis- merkedhetett egyebek között az éjszakai, „harci eszkö- zként” zseblámpát igénylő számháborúzás izgalmaival, a versengésre is módot adó krumplipucolással. Lankad- datlan gyűjtötték a rőzsét. Könnyű poggyással, a tanu- lás kötelességétől, a rossz jegyek okozta nyomasztó ér- zéstől megszabadulva, hogy- őt gondatlan napot még ked- ves patájsalk társaságában töltsenek. No és, hogy a jó levegő mellett a táborozás romantikájából is szippant- sanak.

Tegnap reggel vettek bú- csút a táborról. Este már szokott helyükön hajtották álomra fejüket, de gondo- lataik még alighanem kinn, a vakáció első napjainak örömteli színhelyén jártak.

L. Zs.